

WORLD TRADE ORGANIZATION

WTO

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

معاونت حمل و نقل

نشست بررسی تحولات حمل و نقلی منطقه - جلسه ۱۲

الزامات بخش ترانزیت کشور در الحاق به سازمان جهانی تجارت

۲۴ مرداد ۱۳۹۶

الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی

الزام؟

یا بازدارنده توسعه؟

کشورهای در حال توسعه و نظام تجارت جهانی

- GATT و کشورهای در حال توسعه: حضور کم اثر!
- WTO دهه ۱۹۹۰ و قبل از سال ۲۰۰۰ میلادی: ورود بیشتر کشورهای در حال توسعه به عرصه تصمیم گیری در فضای تجارت جهانی
- WTO بعد از ۲۰۰۰: حضور موثر برخی کشورهای در حال توسعه در فضای سیاستگذاری WTO

شرایط حال حاضر تجارت ایران

- عدم حضور (و احساس عدم نیاز به حضور) در گات، سازمان تجارت جهانی، موافقتنامه های تجارت آزاد محدود کننده فضای سیاستگذاری داخلی
- عدم تجربه تحدید فضای سیاست گذاری ناشی از سیاست های دیکته شده نهادهای مالی بین المللی

مولانا می بلخی

خراسان
باستان

موی بسکافی به عیب دیگران
چو عیب خودی کوری از آن

همه عیب خلق دیدن نه مروت است و مردی

کسی به خویش کن که تو هم گناه داری

سعدی بزرگ

- بی ثباتی و عدم شفافیت شدید در فضای قانونی
- نوسانات و بی ثباتی اقتصاد کلان متأثر از عوامل بیرونی (قیمت نفت، روابط خارجی، تحریم، ...)
- عدم برنامه پذیری اقتصاد بدلیل وجود بروکراسی ناکارآمد، متورم و جزیره ای

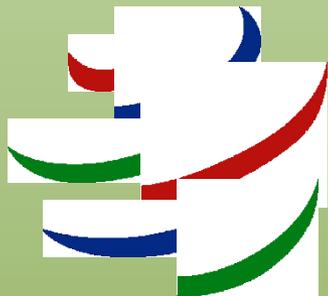
ادامه ...

- اقتصاد غیر مولد و بسته
- برچسب سیاسی بر فعالیتهای اقتصادی
- تصمیم گیری بر مبنای تحلیلهای غیر کارشناسانه در اقتصاد

Based on sense decisions

ایران و سازمان جهانی تجارت

- ایران بزرگترین اقتصاد خارج از سازمان جهانی تجارت است در حالی که بیش از ۹۸ درصد تجارت دنیا در قالب قوانین این سازمان انجام می شود.

- تعداد کشورهای عضو موسس سازمان : ۱۲۸ کشور
- تعداد کشورهای عضو تا آگوست ۲۰۱۷ : ۱۶۴ کشور
- تعداد کشورهای الحاق یافته به سازمان : ۳۶ کشور
- تعداد کشورهای عضو ناظر : ۲۱ کشور
- تعداد کشورهای که اصلاً تقاضای الحاق نداده اند : ۹ کشور

اعضای ناظر

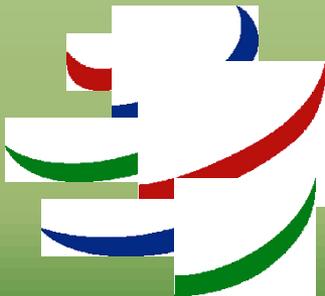
1. [Algeria](#)
2. [Andorra](#)
3. [Azerbaijan](#)
4. [Bahamas](#)
5. [Belarus](#)
6. [Bhutan](#)
7. [Bosnia and Herzegovina](#)
8. [Comoros](#)
9. [Equatorial Guinea](#)
10. [Ethiopia](#)
11. [Iran](#)
12. [Iraq](#)
13. [Lebanese Republic](#)
14. [Libya](#)
15. [Sao Tomé and Príncipe](#)
16. [Serbia](#)
17. [Somalia](#)
18. [Sudan](#)
19. [Syrian Arab Republic](#)
20. [Timor-Leste](#)
21. [Uzbekistan](#)

ادامه ...

- ایران از همان ابتدای تاسیس GATT در سال ۱۳۲۶ شمسی می توانست به راحتی از اعضای موسس این موافقتنامه باشد
- در اواخر دهه شصت تا سال ۱۳۷۳، از مجرای عضویت ناظر GATT امکان ورود به عنوان عضو موسس WTO وجود داشت.
- از زمان ارائه اولین درخواست ایران در ۲۸ تیر ۱۳۷۵ تا ۵ خرداد ۱۳۸۴ و ۱۲ سال عضویت ناظر، **۲۱ سال می گذرد...**

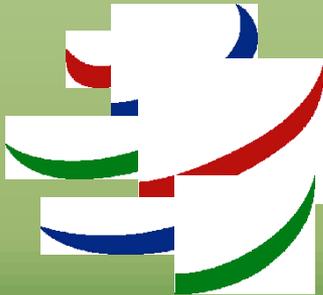
فرايند الحاق

- درخواست الحاق و پذيرش توسط اعضاء
- عضويت ناظر
- مذاكرات، حقيقت يابى و تنظيم اسناد الحاق
- عضويت دائم

احراز کلیه شرایط قانونی قبل از ورود

- تمرکز بر همه امور مربوط به تسهیل تجاری
- تمرکز بر شفافیت اقتصادی و تجاری
- تمرکز بر پیش بینی پذیری اقتصاد

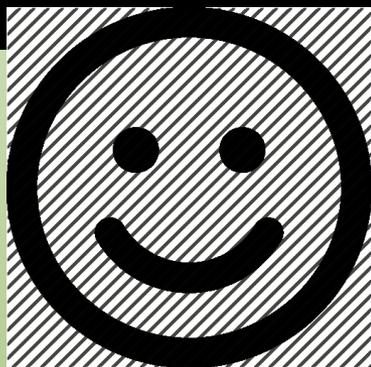
ادامه ...

• در بخش خدمات، در خصوص اعطای تعهد به سرمایه گذاران برای ورود به بازار خدمات مالی، ارتباطات، **حمل و نقل**، توریسم)، محدودیت های متعددی (مانند محدودیت سرمایه گذاری، اعمال تبعیض به نفع تولیدکننده داخلی و ...) قابل مذاکره است.

ضرورت تغییر قوانین یا اصلاح آنها

ردیف	نام کشور	تاریخ عضویت	تعداد قوانین حذف یا اصلاح شده
۱	چین	۲۰۰۱	۲۳۰۰
۲	روسیه	۲۰۱۲	۱۱۶۶
۳	اوکراین	۲۰۰۸	۴۴۹
۴	عربستان	۲۰۰۵	۲۰۵
۵	ویتنام	۲۰۰۷	۱۳۹

اثرات الحاق در بهبود شاخص های اقتصاد

- بهبود شاخص های اقتصاد کلان
- افزایش رشد اقتصادی تا ۲.۵ درصد
- رشد جذب سرمایه گذاری خارجی ۵ سال

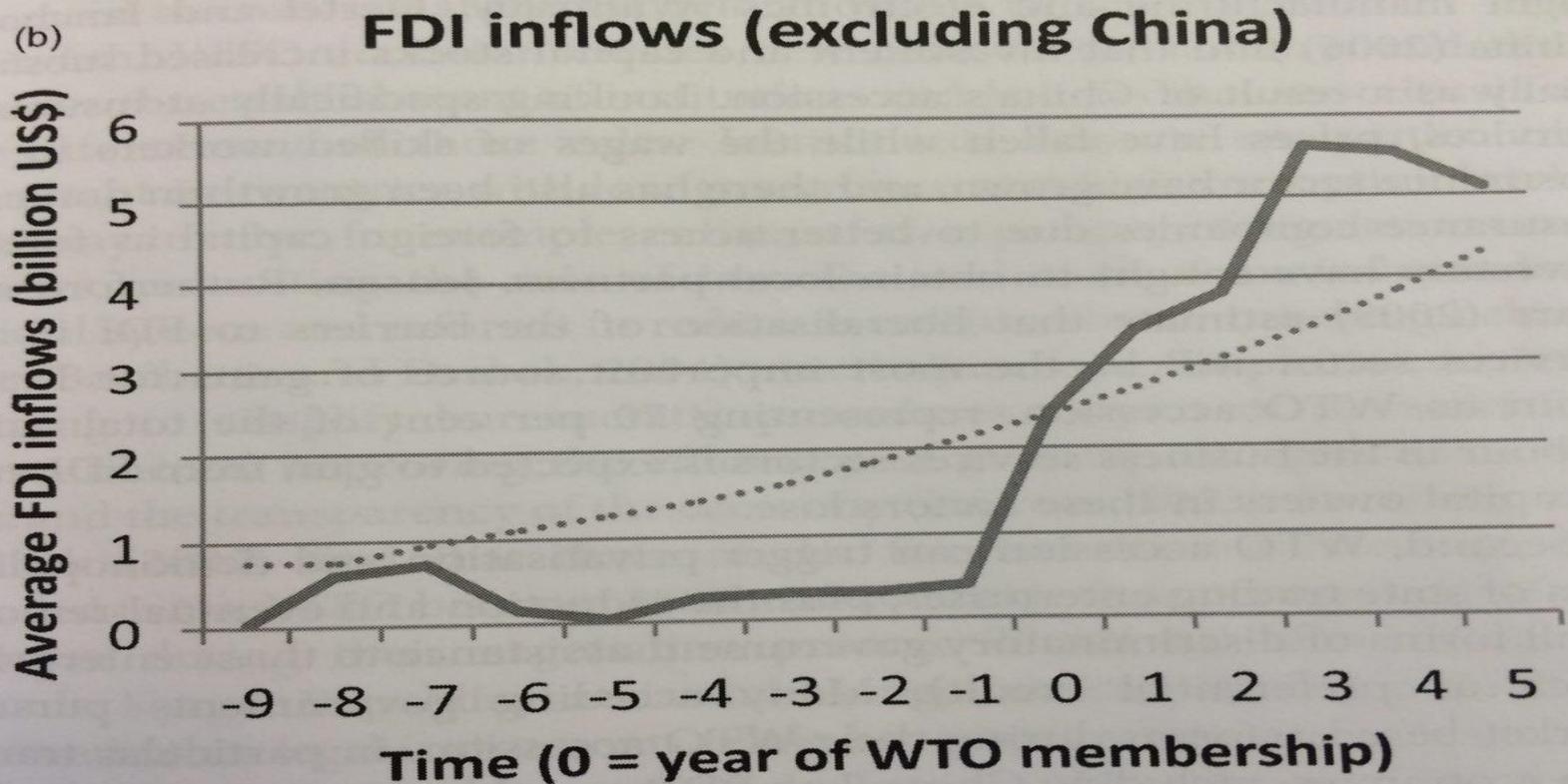
• منبع: Country Policy and Institutional Assessment (CPIA)

overall score 2009

- اقتصاد کشورهای الحاق یافته به طور متوسط و بصورت پایدار ۲۰٪ بزرگتر از قبل شده است.
- نکته اینکه: صرف بازکردن اقتصاد موجب بدون انجام اصلاحات نهادی باعث ایجاد رشد پایدار نبوده است.

بررسی مطالعات موجود

- تاثیر الحاق بر جذب سرمایه گذاری خارجی در کشورهای منتخب ۲۰۱۵، (ارمنستان، کامبوج، چین، اکوادور، عربستان، عمان، پاناما، ویتنام و تونگا)

ادامه ...

- بهبود روند صادرات کالا بعد از الحاق
- بهبود روند واردات کالا بعد از الحاق
- بهبود تدریجی روند تراز تجاری کالا و خدمات

دور شدن از مسیر الحاق

- مسئله تجمیع عوارض
- وجود موانع غیر تعرفه ای غیر فنی در برخی بخشهای برنامه پنجم و ششم
- عدم شفافیت گسترده
- تبعیض های مالیاتی موردی
- جوایز صادراتی غیر هدفمند

همسویی در مسیر الحاق

- تصویب و ابلاغ قانون جدید ارزشگذاری گمرکی
- الحاق به کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات
- قانون جدید ثبت اختراعات
- لایحه جدید حق کپی رایت
- لایحه جدید تسهیل تجاری

چالشهای قانونی بخش خدمات

- ۴۴ قانون در سال ۱۳۸۴ - ۸۵ قانون در سال ۱۳۹۴ در حوزه تجارت خدمات
- قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۱
- قانون تاسیس شعب خارجی به شرط عمل متقابل (مصوبه ۷۶/۸/۲۸ مجلس شورای اسلامی)

شمای کلی در بخش تجارت خدمات

- بخشهایی که قانوناً تا حدی باز هستند ولی در مورد اعطای مجوز سرمایه گذاری ضوابط شفاف و دقیق وجود ندارد: **خدمات بانکی، توزیع، گردشگری، ارتباطات (بیشتر مخابرات)، ساخت و ساز، خدمات حمل و نقل**
- بخشهایی که در تئوری باز و در عمل بسته هستند: **خدمات بیمه**
- بخشهایی که در تئوری و نیز در عمل بسته هستند: **خدمات آموزشی، خدمات بهداشتی و اجتماعی، خدمات زیست محیطی، خدمات بازرگانی، خدمات تفریحی، فرهنگی، ورزشی**

سه سناریوی الحاق ایران

- پیامدهای منفی در اثر عدم مدیریت کارشناسانه و مهندسی اشتباه فرایند الحاق
- بدون نتیجه و خنثی: هیچ تغییری در رشد اقتصادی حاصل نشود.
- پیامدهای مثبت: الحاق ایران بعنوان موتور رشد اقتصادی

توانا فوئیت

موافقتنامه ها

- اولین بار در موافقتنامه GATT مسئله ترانزیت مورد توافق قرار گرفت. (سال ۱۹۸۶)
- در بخش ۵ گات موارد توافق ترانزیت در ۷ بند ذکر شد که شرایط مورد توافق کشورها را برای عبور کالا از قلمرو یک کشور بیان می کرد.

- Article V
- *Freedom of Transit*

بند ۵ بخش ۵ موافقتنامه گات

- 5- With respect to all charges, regulations and formalities in connection with transit, each contracting party shall accord to traffic in transit to or from the territory ...

- با احترام به همه مقررات، رویه ها و هزینه ها، هرگونه اعمال محدودیت روی ترانزیت از قلمرو کشورها، بایستی در **میزان تعرفه کالای ترانزیتی** منحصر باشد.

آخرین تغییرات موافقتنامه مراکش

- در نوامبر ۲۰۱۴، شورای عمومی سازمان جهانی تجارت پروتکل اصلاحات موافقتنامه مراکش را که در سال ۱۹۹۴ تنظیم شده بود به تصویب رساند.

- در ۶۹ جای این موافقتنامه ۳۲ صفحه ای کلمه ترانزیت آمده است که نشان از اهمیت این موضوع در توافقات بین کشورها دارد.

**PROTOCOL AMENDING THE
MARRAKESH AGREEMENT
ESTABLISHING THE WORLD TRADE
ORGANIZATION**

DECISION OF 27 NOVEMBER 2014

توافق اعضای سازمان ...

- تأخیرات بروکراتیک در حمل و نقل کالا وجود دارد.
- مقصود از تسهیل تجاری، ساده سازی، مدرن سازی و ایجاد هماهنگیهای لازم در پروسه واردات و صادرات کالا در سیستم تجارت جهانی است.
- Simplification
- Modernization
- Harmonization

قاعده کلی ترانزیت در موافقتنامه های WTO

- further expediting the movement, release and clearance of goods, including goods in transit
- تسریع بیشتر در جابجایی، رها سازی، ترخیص کالا و برداشتن موانع حمل کالا، شامل کالاهای ترانزیتی

PUBLICATION AND AVAILABILITY OF INFORMATION

- Each Member shall promptly publish the following information in a non-discriminatory and easily accessible manner in order to enable governments, traders, and other interested parties to become acquainted with them

• انتشار اطلاعات در فضای غیر تبعیض آمیز و سهولت دسترسی
دولتها، تجار و دیگران...

مواردی که باید انتشار یابد

- رویه های صادرات و واردات، بنادر، فرودگاهها، پایانه ها و کلیه اسنادی که لازم است.
- هزینه ها، مالیاتها و کلیه موارد مرتبط با ترانزیت کالا
- قوانین کلاسه بندی و ارزشگذاری کالاها
- کلیه قوانین و مقررات مربوط کشور و منطقه ای
- محدودیتهای ترانزیت
- جرایم ترانزیت
- موافقتنامه های ترانزیت با سایر کشورها که همه بتوانند از با دسترسی به آن از مسائل مشابه آگاه شوند.

مواردی که باید رعایت شوند

- استانداردها و نرمهای بین المللی در رهاسازی و ترخیص کالا (شامل کالای ترانزیتی)
- انجام کلیه عملیات ترانزیت از طریق پنجره واحد
- تمامی اسناد باید از طریق اینترنت قابل دسترسی باشند.
- زمینه سازی IT و پشتیبانی اطلاعات مورد نیاز برای استفاده از پنجره واحد در تمام قلمرو کشور

Freedom of TRANSIT

• در این پروتکل همچنین مبحث آزادی ترانزیت، اصلاحات زیادی داشت و از بند ۷ بند به ۱۷ بند تبدیل شد.

Transport and Logistics Services

- Maritime transport
- Rail transport
- Road transport
- Logistics services

• حمل و نقل هوایی موافقتنامه ای مجزا دارد.

طبقه بندی فعالیتها در بخش تجارت خدمات

لیست وجود دارد:

- **MTN.GNS/W/120**
- **SERVICES SECTORAL CLASSIFICATION LIST**
- **CPC**
- **COOPERATIVE PATENT CLASSIFICATION**

Transit

- Item from one country are shipped through(or pass through) a second country en route to a third country

• کالایی که از کشور اول از پهنه و قلمرو کشور دوم به کشور سوم حمل شود.

Transshipment

- Item from one country are offloaded in the second country en route to a third country, which is intended destination at the time of export from the first country. (Typically in bonded warehouse or free trade zone with no custom clearance in the second country)

- کالایی که از کشور اول تخلیه شود در کشور دوم به مقصد کشور سوم که از زمان بارگیری در کشور اول تعیین شده باشد. (معمولا در مناطق آزاد)

Re-export

- Items are shipped between two foreign countries after clearing customs in the first foreign country. If the items are subject to export control, licensing requirements will apply to the re-export

• کالایی که از کشور اول به کشور سوم جابجا شود پس از بازرسی و ترخیص از کشور دوم.

قوانین ترانزیت ایران

- ماده ۱۹ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰
- قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو ایران
- ماده ۵۹ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۹
- آیین نامه روان سازی و سلامت ترانزیت خارجی کالا از کشور - مصوب ۱۳۸۸
- قانون جدید امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰

مقایسه قوانین ترانزیت بین المللی و ایران

- قانون جدید امور گمرکی قانون پیشرفته ای است و با اندک اصلاحاتی در زمینه ترانزیت کالا از نظر قانونی مشکل چندانی وجود نخواهد داشت، چرا که این قانون در بسیاری از موارد مطابق با چارچوب و استانداردهای سازمان گمرکات جهانی (World Customs Organization) تدوین شده است.

الزامات بخش ترانزیت در الحاق به WTO

- مهمترین الزام در بخش ترانزیت کشور تکمیل سامانه های اطلاعاتی مطابق با موافقتنامه تسهیل تجاری سازمان جهانی تجارت است.
- تسریع در بازرسی و کاهش زمان کنترل کالاهای ترانزیتی
- کنترل مکانیزه واردات کالاهای ترانزیتی
- حذف قوانین تبعیض آمیز مقررات اخذ مالیات از ناوگان خودمالک و تحت مالکیت شرکتها

سخن پایانی

- الحاق به سازمان جهانی تجارت می تواند پیشران رشد پایدار کشور و به تبع آن افزایش درآمدهای ترانزیتی کشور باشد.
- بایستی از ظرفیت های موجود کشور در جهت تدوین استراتژی های مذاکراتی بر مبنای برنامه بلندمدت توسعه استفاده نمود.
- حرکت در چارچوب سیاستهای پشتیبان الحاق
- سیاست های داخلی و خارجی همسو
- اصلاحات و ظرفیت سازی نهادی
- اطلاع رسانی و رابطه دوسویه با ذینفعان (بخش خصوصی و دولتی / شبه دولتی)

IF YOU WANT TO GO FAST,
GO ALONE.

IF YOU WANT
TO GO FAR,

go
TOGETHER.

- african proverb

